



Tillverkningsindustrier i Hedemora

En uppföljning av hur långt tillverkningsindustrier i Hedemora kommun kommit i sitt energi- och klimatarbete.

November2023



Bakgrund

Energiintelligent Dalarna leder och samordnar länets energi- och klimatomställning. Inom kampanjen "Nu ställer vi om" är målet att involvera så många som möjligt i omställningen och att visa upp förebilder. Här ingår också att följa upp och kartlägga hur långt företag i olika branscher kommit i sitt energi- och klimatarbete. Då det finns ett stort antal tillverkningsindustrier så genomförs kartläggningen kommunvis, med början i Hedemora i samarbete med näringslivskontoret i Hedemora kommun.

Syftet med kartläggningen av tillverkningsindustrier är:

- Hitta och ge erkännande till förebilder som kan inspirera andra
- Fånga nuläge och hinder som behöver åtgärdas
- Erbjuder benchmarking som kan motivera till stärkt hållbarhetsarbete
- Identifiera kandidater till utnämningen som Dalapilot.



Bakgrund

Energiintelligent Dalarna leder och samordnar länets energi- och klimatomställning. Inom kampanjen "Nu ställer vi om" är målet att involvera så många som möjligt i omställningen och att visa upp förebilder. Här ingår också att följa upp och kartlägga hur långt företag i olika branscher kommit i sitt energi- och klimatarbete. Då det finns ett stort antal tillverkningsindustrier så genomförs kartläggningen kommunvis, med början i Hedemora i samarbete med näringslivskontoret i Hedemora kommun.

Syftet med kartläggningen av tillverkningsindustrier är:

- Hitta och ge erkännande till förebilder som kan inspirera andra
- Fånga nuläge och hinder som behöver åtgärdas
- Erbjuder benchmarking som kan motivera till stärkt hållbarhetsarbete
- Identifiera kandidater till utnämningen som Dalapilot.

Så här gjorde vi kartläggningen

En lista på alla företag med säte i Hedemora som har registrerat sig för tillverkning på bolagsverket, och med en omsättning över 1 miljon kronor fick ett informationsbrev via mejl om kartläggningen och en länk till en digital enkät med de frågor som här redovisas. De som inte svarade i tid fick påminnelser med uppmuntran att delta. Svaren sammanställdes och viktades i relation till andra svar. Företagen grupperades därefter i kategorierna Guld, Silver och Brons för varje fråga.

Samtliga deltagande företag bjöds in till ett gemensamt digitalt seminarium där sammanställningen presenterades. Här fanns möjlighet för deltagande företag att korrigera och komplettera sina svar innan slutlig sammanställning. Vid mötet diskuterades också hinder och möjligheter för branschen att ta sig vidare i omställningen. Denna sammanställning skickades till deltagande företag och publicerades genom Energiintelligent Dalarnas kanal såsom web och nyhetsbrev mm.



Medverkande företag

Företag som valt att vara med i kartläggningen:

AB Dalforsån

Grådö mejeri

Hedemora Turbo & Diesel AB

Hoffmans Verkstads AB

Johannisbergs trä och pall AB

LSAB Sverige Produktion AB

Nordic Pump AB

Oppigårds Bryggeri AB

Per Risvall Industrimontage AB

Setra Trävaror AB

Stjärnsunds Svetsmekano AB

Systembalkong Produktion AB

Säters Snickerifabrik AB



FÖREDÖMEN

Mål och uppföljning

En framgångsfaktor är att ha dokumenterade och beslutade energi-, klimat- och miljömål för verksamheten som regelbundet följs upp. För energi bör varje företag (bransch) ta fram nyckeltal som kan användas över tid för att jämföra och följa upp energianvändningen.

Resultatet av mål och uppföljning bör regelbundet sammanställas och presenteras för såväl ledning som personal. Ett framgångsrikt hållbarhetsarbete kräver att högsta ledningen visar engagemang och stödjer arbetet. Ett systematiskt arbete underlättas av om man arbetar enligt någon form av ledningssystem.

I vissa branscher ställs allt oftare krav från kunder på att levererade produkter ska ha en miljövarudeklaration, EPD, som beskriver produktens miljöpåverkan ur ett livscykelperspektiv.

Frågor:

- Har ni dokumenterade och beslutade energi- och klimatmål för er verksamhet?
- Följer ni regelbundet upp energimålen och energianvändningen?
- Har ni EPD (miljövarudeklarationer) för era produkter?
- Har ni ett befintligt energi- eller miljöledningssystem?
- Tar ni hänsyn till energi vid inköp av nya maskiner, utrustning och fordon?

GULD

Setra Trävaror AB och LSAB Sverige Produktion AB har ambitiösa energi- och klimatmål som publicerats och följs upp.

Setra Trävaror AB har dessutom ett miljöledningssystem och EPD för sina produkter.

SILVER

Nordic Pump AB, AB Dalforsån, Grådö mejeri, Johannisbergs trä och pall AB, Hedemora Turbo & Diesel AB,, Stjärnsunds Svetsmekano AB har alla energimål som följs upp.

Nordic Pump och Grådö mejeri har ett miljöledningssystem.

BRONS

Mål och uppföljning



Setra Trävaror AB
LSAB Sverige Produktion AB



AB Dalforsån
Nordic Pump AB
Grådö mejeri
Johannisbergs trä och pall AB
Hedemora Turbo & Diesel AB
Stjärnsunds Svetsmekano AB



Hoffmans Verkstads AB
LSAB Sverige Produktion AB
Oppigårds Bryggeri AB
Per Risvall Industrimontage AB
Systembalkong Produktion AB
Säters Snickerifabrik AB



Energiintelligent Dalarna
SAMVERKAN FÖR GRÖN UTVECKLING



Exempel Setra Trävaror AB

Övergripande klimatmål om att bli klimatneutrala senast 2030. Målet innefattar hela verksamheten från skog till kund, med undantag för utlandstransporter.

Den egna verksamheten står för 4 % av de totala utsläppen. Inköp av el står för 0,1 % och indirekta utsläpp från andra delar av värdekedjan för 96 %.

Utsläppen från de delar av värdekedjan som ska bli klimatneutrala uppgår i dag till cirka 80 000 ton koldioxid per år.

Setra arbetar på flera sätt för att minska utsläppen av växthusgaser, bl a:

- Effektiviserar energianvändningen.
- Effektiviserar transporter och växlar över till fossilfria alternativ såsom eldrivna arbetsmaskiner.
- Främjar byggande i trä som har lägre klimatavtryck än andra material och binder koldioxid i form av kol under hela sin livscykel.
- Ökar andelen tågtransporter, ställer krav vid transportupphandlingar och väljer smarta logistiklösningar för minskade utsläpp. Försöker knyta ihop fler av Setras enheter med järnvägsspår, för att kunna öka andelen tågtransporter både när det gäller timmer och färdiga produkter.
- Ökar användningen av förnybara drivmedel och deltar i utvecklingen av förnybara drivmedel, till exempel genom en satsning på pyrolysisbränsle.
- Utvecklar dialogen och ställer krav på transportörernas val av drivmedel och hur de arbetar för att optimera fyllnadsgrad och ruttplanering.
- Utvecklar dialogen med timmerleverantörerna hur de arbetar för att minska sina utsläpp.

Exempel LSAB Sverige Produktion AB

Stödjer aktivt omställningen till ett hållbart samhälle. Träindustrin förädlar en förnybar råvara som gör att vi kan ersätta fossilet med förnybara, biobaserade material från skogen. Skogsbaserade produkter lagrar koldioxid under hela sin livslängd.

För LSAB är transporter en betydande del av våra CO₂-utsläpp, därför arbetar vi aktivt med att ställa om till hållbara alternativ såsom el-/hybridfordon och HVO. HVO är ett nästan helt fossilfritt och förnybart dieselbränsle och vi uppskattar att övergången till HVO minskar våra CO₂-utsläpp med 90 %.

Exempel AB Dalforsån

Har energimål och energinyckeltal sedan många år tillbaka som följs upp månadsvis, både energi och effektoppar. Genom systematiskt arbete har man lyckats sänka energianvändning och effektoppar. Statistiken som samlas in används på många sätt i ledningssystem och kvalitetsmål.



FÖREDÖMEN Energi

Att fasa ut användningen av fossil energi är både ett sätt att nå klimatmålen och att göra oss mer oberoende av importerad energi.

Grön el är producerad med förnybara energikällor, vilket inkluderar lokal produktion i Dalarna.

Även om Sverige har ett stort överskott på elenergi, så finns det timmar på året då det råder underskott. Att minska sina egna effekttoppar är ett sätt att sänka kostnader för inköpt el och minska risken för elbrist.

Frågor:

- **Använder ni fossil energi i produktionen, förutom för transporter? (t ex i processen, för uppvärmning, för verktyg och småmaskiner)**
- **Om ja eller delvis: Arbetar ni för att minska användningen av fossil energi?**
- **Köper ni grön el? (Dvs el från förnybara energikällor)**
- **Har ni kunskap om era el-effekttoppar och jobbar ni för att minska dessa?**

GULD

Grådö mejeri, Johannisbergs trä och pall AB och LSAB Sverige Produktion AB har fasat ut all användning av fossil energi. De köper även grön el och jobbar för att minska sina eleffekttoppar. Hedemora Turbo & Diesel AB, och Setra Trävaror AB och Hoffmans Verkstads AB har också fasat ut all användning av fossil energi och jobbar för att minska sina eleffekttoppar.

AB Dalforsån och Nordic Pump AB har endast kvar fossil svetsgas och någon småmaskin med fossildrift.

SILVER

Stjärnsunds Svetsmekano AB och Sätters Snickerifabrik AB har fasat ut all användning av fossil energi.

Oppigårds Bryggeri AB och Per Risvall Industrimontage AB jobbar för att minska sin användning av fossil energi.

AB Dalforsån, Setra Trävaror AB, Stjärnsunds Svetsmekano AB, Nordic Pump AB och Oppigårds Bryggeri AB, Per, köper grön el. De och Risvall Industrimontage AB samt Stjärnsunds Svetsmekano AB har koll på sina eleffekttoppar.

BRONS

Systembalkong Produktion AB har delvis fasat ut sin fossila energi och jobbar för att minska resterande.

Energi



**LSAB Sverige Produktion AB
Johannisbergs trä och pall AB
Hedemora Turbo & Diesel AB
Grådö mejeri
Hoffmans Verkstads AB
Setra Trävaror AB**



**AB Dalforsån
Nordic Pump AB
Stjärnsunds Svetsmekano AB
Oppigårds Bryggeri AB
Sätters Snickerifabrik AB
Per Risvall Industrimontage AB**



Systembalkong Produktion AB



Energiintelligent Dalarna
SAMVERKAN FÖR GRÖN UTVECKLING



FÖREDÖMEN

Energikartläggning och systematik

En effektiv användning av energi och minskat energislöseri är en av de mest effektiva åtgärderna för att minska klimatpåverkan och säkra tillgången till fossilfri el. Sveriges mål är att energianvändningen ska effektiviseras med 50 procent till 2030, jämfört med 2005.

Att ha en aktuell energikartläggning som täcker hela verksamheten och med en plan för möjliga åtgärder är grunden för att kunna jobba systematiskt med energieffektivisering. Genomförandet av planen kräver systematik samt rutiner för drift och underhåll av personer med rätt kompetens.

Frågor:

- **Har ni en gjord en energikartläggning där energianvändningen delats upp för olika delar av verksamheten?**
- **Har ni en åtgärdsplan för hur ni ska effektivisera er energianvändning?
Om ja: Jobbar ni systematiskt för att genomföra åtgärderna?**
- **Finns ansvariga personer/serviceföretag utsedda för att utföra löpande drift och underhåll av teknisk utrustning där det även ingår att löpande optimera energianvändningen för processer, värme, ventilation mm?**

GULD

Setra Trävaror AB, Grådö mejeri, Johannisbergs trä och pall AB, Stjärnsunds Svetsmekano AB, AB Dalforsån och Nordic Pump AB har gjort en energikartläggning och har en plan för hur energianvändningen kan effektiviseras. De jobbar också systematiskt för att genomföra åtgärderna och ansvariga för löpande drift och underhåll av teknisk utrustning där det ingår att optimera energianvändningen.

SILVER

LSAB Sverige Produktion AB, Oppigårds Bryggeri AB och Per Risvall Industrimontage AB har gjort en energikartläggning och har en åtgärdsplan (eller håller på att ta fram en åtgärdsplan)

Hedemora Turbo & Diesel AB har en åtgärdsplan och jobbar systematiskt.

Sätters Snickerifabrik har genomfört flera energiåtgärder vart efter möjlighet ges och hyr in ansvariga för att sköta drift av anläggningar på ett kunnigt sätt.

BRONS

Energikartläggning och systematik



Setra Trävaror AB
Johannisbergs trä och pall AB
Grådö mejeri
Stjärnsunds Svetsmekano AB
AB Dalforsån
Nordic Pump AB



Hedemora Turbo & Diesel AB
Oppigårds Bryggeri AB
Per Risvall Industrimontage AB
LSAB Sverige Produktion AB
Sätters Snickerifabrik AB



Systembalkong Produktion AB
Hoffmans Verkstads AB



Energiintelligent Dalarna
SAMVERKAN FÖR GRÖN UTVECKLING



FÖREDÖMEN

Transporter

Att ställa om till fossilfria transporter är en av de största utmaningarna i samhället i stort. Sveriges mål är att utsläppen från transporter ska minska med 70 procent till 2030, jämfört med 2010. För att klara det krävs både logistikplanering, fordon med alternativa bränslen, optimerat körsätt samt krav på inköpta transporttjänster.

Frågor:

- **Har ni en plan för förbättrad logistik och effektivare transporter som minskar klimatpåverkan från transporter?**
- **Har ni egna fossilfria arbetsfordon på produktionsplatsen, dvs fordon som drivs av annat än bensin eller diesel?**
- **Om delvis eller nej: Jobbar ni för att införa fler fossilfria arbetsfordon?**
- **Har ni fossilfritt bränsle i era distributionsbilar?**
- **Om delvis eller nej: Jobbar ni för att införa fler fossilfria distributionsbilar?**

GULD

AB Dalforsån har helt och hållet fossilfria arbetsfordon samt laddstationer för elfordon.

Johannisbergs trä och pall AB, Stjärnsunds Svetsmekano AB, LSAB Sverige Produktion AB och Nordic Pump AB har delvis infört fossilfria arbetsfordon och har en plan för logistik och effektivare transporter.

SILVER

Oppigårds Bryggeri AB och Grådö mejeri har en plan för logistik och effektivare transporter och har delvis fossilfritt bränsle i distributionsbilar.

Setra Trävaror AB har distributionsbilar som går på HVO.

Per Risvall Industrimontage AB och Systembalkong Produktion AB har delvis infört fossilfria arbetsfordon och jobbar för att införa fossilfria distributionsbilar.

Hedemora Diesel har inga arbetsfordon alls och kan inte påverka transporter utförda av DHL. De har laddstation för elfordon.

BRONS

Sätters Snickerifabrik AB och Hoffmans verkstäder AB har delvis infört fossilfria arbetsfordon.

Transporter



AB Dalforsån
Johannisbergs trä och pall AB
Nordic Pump AB
Stjärnsunds Svetsmekano AB
LSAB Sverige Produktion AB



Oppigårds Bryggeri AB
Per Risvall Industrimontage AB
Systembalkong Produktion AB
Grådö mejeri
Setra Trävaror AB
Hedemora Turbo & Diesel AB



Sätters Snickerifabrik AB
Hoffmans Verkstads AB



Energiintelligent Dalarna
SAMVERKAN FÖR GRÖN UTVECKLING



FÖREDÖMEN

Cirkulära materialflöden

En viktig aspekt av hållbarhet är att begränsa uttaget av orörda naturresurser, vilket förutsätter en övergång från linjära till mer linjära. Företag kan välja hållbart och klimatsmarta material till produktionen, välja återvunnet material, att inte överdimensionera material, att anpassa till individuella behov, att förlänga livslängden, underlätta för kunder att göra kloka val ut livscykelperspektiv, utnyttja material väl och minska svinn, göra restflöden tillgängliga för ny användning och underlätta materialåtervinning, erbjuda tjänster istället för produkter och att underlätta delning av varor.

Frågor:

- Arbetar ni systematiskt för att stegvis minska användningen av naturresurser och råvaror i tillverkningen?
- Hur gör ni det?
- Arbetar ni systematiskt för att öka återvinningen av restprodukter i er tillverkning och/eller att i ökad utsträckning använda återvunnet material i tillverkningen?
- Hur gör ni det?

GULD

LSAB Sverige Produktion AB marknadsför omslipningsservice, baserat på LCA-jämförelse med nya klingor. Verktygets prestanda, livslängd, möjlighet till slipning och reparation är viktiga faktorer för att minska CO₂-utsläppen.

Företag som arbetar systematiskt för att minska användningen av råvaror i tillverkning och för ökad återvinning: Setra Trävaror AB (ex minskad förbrukning av trä och tillverkning av pellets av rester), Johannisbergs trä och pall AB (ex retursystem, minskad plast och pellets av spill), Stjärnsunds Svetsmekano AB (Designprocess som optimerar processen avseende vikt, styrka och livslängd. Ex återbruk av mässing och gummi), Nordic Pump AB (minskat spill) och Grådö mejeri (foder av restprodukter).

SILVER

Företag som jobbar för att öka återvinningen: Oppigårds Bryggeri AB, Sätters Snickerifabrik AB (träspill till egen värmeanläggning), Systembalkong Produktion AB, AB Dalforsån (ex sorterar svarvspånrester utifrån kvalitet), Hedemora Turbo & Diesel AB (ex återvunnen aluminium) och Per Risvall Industrimontage AB (optimering per projekt).

Cirkulära materialflöden



LSAB Sverige Produktion AB
Setra Trävaror AB
Johannisbergs trä och pall AB
Grådö mejeri
Stjärnsunds Svetsmekano AB
Nordic Pump AB



Hedemora Turbo & Diesel AB
Systembalkong Produktion AB
Oppigårds Bryggeri AB
AB Dalforsån
Sätters Snickerifabrik AB
Per Risvall Industrimontage AB



Hoffmans Verkstads AB



Energiintelligent Dalarna
SAMVERKAN FÖR GRÖN UTVECKLING



Hinder och förslag från branschen

Transporter

Bättre infrastruktur för elfordon

Eldrift inte så väl fungerande för tunga fordon

Kostar för mycket att byta lastmaskin och transportbil.

Svårt med vårt geografiska läge.

Övrigt

Fossila gaser används i tillverkningen som är svåra att ersätta.

Fossilfria är dyrare inom många områden och om kunden inte ställer det kravet så brukar det inte vara möjligt att sälja fossilfritt.

Avlägsna kunder som verkar i en svår bransch att påverka

Saknas många gånger alternativ, men också att kostnaderna är väldigt höga. Dock i längden vinner det för oss som leverantör att investera för att bidra till en bättre framtid. Men vi måste också vara realistiska att ta det stegvis.

Tror att det är generellt bra att vi alla måste bli mer medvetna om vår egen framtid även om det är en stor omställning med många utmaningar på många plan:)



www.energiintelligent.se

 **Energiintelligent Dalarna**
SAMVERKAN FÖR GRÖN UTVECKLING